Raport Odporności

Ośrodka Bezpieczeństwa Energetycznego

Listopad 2024

Raporty odporności to comiesięczne podsumowanie wydarzeń istotnych z punktu widzenia fizycznego bezpieczeństwa energetycznego. Oto raport z listopada 2024 roku.

Kalendarium

2 listopada

Dronopad Ukrainy uderzył w bazę paliw w Swietłogradzie na południu Rosji podważając tezę o układzie zatrzymującym ataki przedstawioną w październiku przez Financial Times.

5 listopada

Szwedzi zablokowali 13 projektów morskich farm wiatrowych ze względu na obawy o bezpieczeństwo ministerstwa obrony. Minister obrony Pal Jonson przekazał na konferencji prasowej, że morskie farmy wiatrowe utrudniają wykrycie i zestrzelenie pocisków z użyciem systemu obrony powietrznej Patriot.

Eksport diesla z Rosji w październiku będzie najniższy w tym roku i najniższy od 2020 roku. Dostawy spadły o 15 procent do poniżej 700 tysięcy baryłek dziennie przez przedłużające się remonty rafinerii atakowanych przez drony ukraińskie.

5 listopada drony ukraińskie zaatakowały podstacje elektroenergetyczne w obwodzie donieckim okupowanym przez Rosję pozbawiając energii 72 tysiące odbiorców.

7 listopada

- Chcemy stworzyć sieć odporności infrastruktury krytycznej – powiedział minister cyfryzacji Dariusz Standerski. Polska prezydencja ma walczyć o zwiększenie finansowania inwestycji w tym zakresie.

8 listopada

Drony Ukrainy zaatakowały Rafinerię Saratow należącą do Rosnieftu. Wpływ na przerób ropy w tym zakładzie pozostaje nieznany.

12 listopada

UK Defence Journal podaje, że statek szpiegowski Rosji o nazwie Jantar przyglądał się wybrzeżonm Norwegii i Wielkiej Brytanii, a także przepłynął Cieśninę La Manche. Działo się to w czasie ćwiczeń wojskowych USA oraz Norwegii. Jantar często zbliża się do infrastruktury krytycznej NATO.

Drony Ukrainy zaatakowały sieć przesyłową energii na terenach okupowanych przez Rosję w obwodzie zaporoskim pozostawiając około 40 tysięcy ludzi bez energii.

17 listopada

Rosjanie zaatakowali 17 listopada energetykę Ukrainy w jednym z największych ataków rakietowych od początku inwazji. Uderzenie objęło w znacznym stopniu elektrociepłownie DTEK istotne z punktu widzenia stabilności dostaw w sezonie grzewczym. Financial Times donosił w październiku, że trwają rozmowy między Kijowem a Moskwą za mediacją Kataru w sprawie zawieszenia ataków na infrastrukturę energetyczną w zamian za wycofanie sił ukraińskich z obwodu kurskiego. Ukraina dementuje te doniesienia, ale według FT te rozmowy zostały zawieszone w zeszłym tygodniu.

18 listopada

CNN: Nieznani sprawcy zniszczyli kable internetowe między Niemcami i Finlandią oraz Litwą i Szwecją na Morzu Bałtyckim. Trwa śledztwo w tej sprawie. Ministerstwa spraw zagranicznych Finlandii i Niemiec obawiają się „działań hybrydowych".

The Guardian: Okręty Francji i Wielkiej Brytanii eskortowały statek szpiegowski Rosji o nazwie Jantar z wód Irlandii po tym jak przyglądał się infrastrukturze krytycznej na tym akwenie. Pojawiły się obawy o bezpieczeństwo tamtejszych kabli internetowych, bo w Dublinie znajdują się siedziby Google i Microsoft.

19 listopada

Flota duńska eskortowała statek Yi Peng 3 pływający pod banderą chińską 19 listopada po tym, gdy okazało się, że znajdował się dokładnie nad kablami C-Lion1 oraz BCS łączących Finlandię z Niemcami oraz Szwecję z Litwą, gdy doszło do ich zerwania. Istnieje podejrzenie sabotażu badane przez prokuraturę fińską i niemiecką.

Ministrowie spraw zagranicznych Polski, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Włoch i Wielkiej Brytanii spotkali się w Warszawie i poruszyli między innymi temat sabotaży zagrażających państwom zachodnim. – Rosja systematycznie atakuje infrastrukturę bezpieczeństwa Europy – ocenili w

stanowisku w kontekście aktów wojny hybrydowej przeciwko Unii oraz NATO. Wezwali do wzmocnienia odporności na takie ataki.

- Jeśli Rosja nie zaprzestanie aktów sabotażu, Warszawa zamknie pozostałe konsulaty rosyjskie w Polsce - zadeklarował minister spraw zagranicznych RP Radosław Sikorski na spotkaniu ze swymi odpowiednikami z Francji, Niemiec, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii.

21 listopada

Premier Donald Tusk zapowiedział szczyt części krajów wschodniej flanki NATO poświęcony między innymi bezpieczeństwu. Ogłosił go po incydentach z przecięciem kabli internetowych na Morzu Bałtyckim. W szczycie mają wziąć udział kraje bałtyckie, skandynawskie i Polska.

Rosyjska FSB zatrzymała w Obwodzie Królewieckim obywatela Niemiec podejrzanego o udział w przygotowaniu sabotażu gazociągu z marca 2024 roku. Miał odwiedzić Obwód z Polski szykując kolejny atak.

Dane satelitarne przeanalizowane przez SpaceKnow pokazują że to staje chiński płynący z Rosji był dokładnie nad kablami internetowymi przeciętymi na Bałtyku 17 listopada. Statek Yi Peng 3 zatrzymany przez Duńczyków jest podejrzany o zerwanie kotwicą dwóch kabli internetowych na Bałtyku wzorem incydentu z Balticconnector z 2023 roku.

Rosjanie dementują doniesienia Reutersa. Ich zdaniem Rafineria Niżny Nowogród Łukoila pracuje normalnie i nie ma problemów po ataku dronów Ukrainy z 2023 roku. Reuters podał, że nie może wznowić pracy w oparciu o trzy anonimowe źródła w Rosji. Oficjalnie nie ma żadnych problemów.

22 listopada

Niemcy szykują się na dużą wojnę z Rosją. Frankfurter Allgemeine Zeitung opisuje dokument strategiczny Bundeswehry zakłada przemianę Niemiec w hub wojskowy NATO do dostaw sprzętu i ludzi na wschodnią flankę w razie wojny. Daje też wytyczne firmom. Co ciekawe, Polska nakłada obowiązki tego rodzaju na sektor energetyczny czy deweloperów w ustawie o obronie cywilnej.

Atak dronów ukraińskich na bazę paliw w Kałudze zakończył się brakiem strat po stronie rosyjskiej. Miało dojść do zniszczenia kilku pustych zbiorników odłamkami drona.

25 listopada

Drony Ukrainy dosięgnęły bazy paliw w Kałudze w Rosji. W sieci można znaleźć nagrania ze zdarzenia. Atak na bazę paliw w Kałudze był drugim w ostatnim tygodniu. Poprzedni nastąpił 22 listopada.

26 listopada

Szwecja wzywa chiński statek Yi Peng 3 do powrotu na wody szwedzkie w celu ułatwienia śledztwa w sprawie przecięcia dwóch kabli telekomunikacyjnych na Morzu Bałtyckim z 17 listopada. Statek zakotwiczył w wyłącznej strefie ekonomicznej Danii.

Zgromadzenie Parlamentarne NATO wzywa Sojusz do przygotowania koncepcji strategicznej odstraszania Rosji przed atakami konwencjonalnymi, hybrydowymi i jądrowymi przed szczytem w Holandii.

Rosja wystrzeliła 26 listopada na Ukrainę 188 dronów z których część doprowadziła do blackoutów.

27 listopada

Według the New Voice of Ukraine partyzanci ukraińscy mieli podpalić stację zasilania kolei we wsi Oleksiejewka by zatrzymać dostawy na front w obwodzie zaporoskim w którym toczą się intensywne walki. Władze okupanta potwierdzają masowe blackouty po odcięciu linii elektroenergetycznej.

28 listopada

- Zaproponowałem dzisiaj, aby stworzyć wspólną misję patrolowania wód Bałtyku. Spotkało się to z zainteresowaniem. Będziemy pracować nad szczegółami – oznajmił premier RP Donald Tusk na szczycie państw bałtyckich i nordyckich z jego udziałem.

Wall Street Journal podaje, że śledczy z Europy podejrzewają chiński statek Yi Peng 3 o celowe przecięcie kabli telekomunikacyjnych na Bałtyku i badają czy kapitan „został sprowokowany przez wywiad Rosji do sabotażu". Są analogie do zerwania gazociągu Balticconnector z 2023 roku.

Ataki dronów i rakiet z Rosji na Ukrainę spowodowały masowe blackouty w całym kraju. Operator Ukrenergo musiał wprowadzić ograniczenia zużycia.

29 listopada

Atak drona Ukrainy zapalił bazę paliw Atlas pod Rostowem w Rosji. Tymczasem Rosjanie atakowali w ostatnich dniach masowo całe terytorium ukraińskie, uderzając często w cele cywilne i zagrażając bezpieczeństwu dostaw energii oraz ciepła.

Regulacje

21 listopada

21 listopada Senat uchwalił ustawę o ochronie ludności i obronie cywilnej. To kompleksowe rozwiązania, które są odpowiedzią na społeczne zapotrzebowanie na bezpieczne i odporne środowisko cywilne w kontekście zagrożeń militarnych i pozamilitarnych. Ustawa koncentruje się na bezpieczeństwie obywateli i nie wpływa na swobody obywatelskie. Przyjęte rozwiązania wraz z poprawkami trafią teraz do Sejmu, który rozpatrzy stanowisko Senatu.

26 listopada

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, przedłożony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

28 listopada

Resort przemysłu powołał zespół do spraw zapewnienia bezpieczeństwa dostaw surowców energetycznych i paliw do kraju. W skład wchodzą pełnomocnik rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej, przedstawiciele resortu aktywów, klimatu, prezes Urzędu Regulacji Energetyki i dyrektor departamentu ropy, gazu i gospodarki wodorowej. - Zespół będzie korzystał także ze wsparcia ekspertów, operatorów infrastruktury krytycznej, przedsiębiorstw energetycznych oraz organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i zarządzanie kryzysowe – podaje ministerstwo przemysłu.

Komisja Europejska otworzyła dwa postępowania bo rząd RP wciąż nie znowelizował ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa i nie wdrożył nowych przepisów o ochronie infrastruktury krytycznej.

Komentarz

Ataki dronów ukraińskich dosięgnęły w minionym miesiącu jednej rafinerii, ale skupiały się na bazach paliw, w tym podejrzanych o zapewnianie logistyki działań wojennych Rosji. Obejmowały także infrastrukturę przesyłową energii elektrycznej.

Docierają sprzeczne informacje na temat kondycji rafinerii rosyjskich po atakach Ukrainy. Nieoficjalnie można przeczytać, że szkody nie zostały nadal do końca usunięte, a przerób będzie utrudniony. Mimo to Rosjanie zdołali wznowić eksport paliw.

Rosjanie kontynuowali ataki na infrastrukturę zapewniającą energię i ciepło na Ukrainie wobec zaczynającego się sezonu grzewczego. Doszło także do incydentów na terenie Unii Europejskiej oraz NATO na czele z przecięciem kabli elektroenergetycznych na Bałtyku podobne do zdarzenia z 2023 roku, kiedy zostały przerwane kabel i gazociąg Balticconnector.

Polska podjęła inicjatywę ochrony infrastruktury krytycznej na Bałtyku poprzez wspólne patrole z udziałem państw nordyckich. Została skrytykowana przez Komisję Europejską za niewdrożenie przepisów dyrektywy o odporności usług krytycznych na czas.

Ośrodek Bezpieczeństwa Energetycznego 2024
www.obenergo.com